

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæst 1. Quæ onera imponebant scribæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

contradicerent, Cathedra Moſis deieſti ſunt, & Pontificem ipſe dominus egit, deinde Vicarium ſuum Petrum conſtituit, qui, Phariſeis & Scribis deinceps falſa docentibus, errores docere non potuit.

VERSVS 4.

*Alligant enim onera graua & im-
portabilia, & imponunt in hume-
ros hominum, digito autem ſuo no-
lunt ea mouere.*

QVÆSTIO I.

Quæ onera imponebant Scribæ?

§. 1. **G**raua ſagæ, & *δυσβάστατα*, portatu difficilia: quæq; ipſi digito mouere nolunt, pro *κνή-
ραι* Syrus habet, *דנקרין* denecrophun, quod eſt acce-
dere, tangere. Turpe vero doctõribus erat, quod ipſi
Gravia im-
ponebant,
vetera vr-
gendo, no-
ua adden-
do.
ſibi ſecuri omnia remittebant. cum non Dei cultus
modo, ſed naturalis etiam poſceret æquitas, vt legem
paterentur, quam ipſi tulerant. Duobus vero mo-
dis graua imponebant: nam legis antiquæ omnes
cerimonias rigidiffimè, inde ſanctitatis opinionem
aucupantes, exigebant: Sabbathum v. g. ſuperſti-
tiouſſimè colendum tradebant, non illo ſanari, non
iuuari quenquam ferebant, cum iumenta tamen ipſi
curarent. Phariſæi ſabbati obſeruatiõis documentum
in Synefio legitur, qui Iudæum in periculo re-
migare noluiſſe refert. Noua plurima addiderunt, ad
iuriſſum vſq; gentilium, vt ſectos Herodis, vide Per-
ſium Satyra 5.

H. rodus venire dies, vñtäg, fenestrâ

Dispoſita pinguem nebula n vomuere lucerna.

Sabbatis etiam factum ab illis liquet, Seneca Episto-
l. 95. *A cendere aliquem lucernam ſabbatis prohibemus: quo-
niam nec lumine diſeget, & ne homines quidem delectan-
tur fulgine.* Hæc Iudæi *κακοζήτῳ* domi uſurpabant,
occafione ex templo, in quo perpetuus ignis alebatur
accepta.

Nec hæc modo ad amuſſim exigebant, ſed fabulis,
rationibus falſis ad obſeruatiõem legis perſuaden-
dam abutebantur, cuius ſarinx pleni ſunt libri Thal-
mudici, nugamenta enim illa poſtmodum in im-
menſum aucta ſunt. Legem vero Dei illis addita-
mentis ſædum in modum contaminabant, cuiusq;
auctoritatem eleuabant. Sic intelligo Theophy-
laſti, Haimonis, interpretationes. Euſi enim legiſ-
lator æterna Dei ſapientia fuit, & legis obligatio gra-
uis, onus tamen illius Scribæ interpretando aggraua-
bant, nec quam Dauid, aliq; moderationem, admit-
tebant.

*Legem con-
tempnibile
faciebant.*

Onus vero difficulter portabile traditionibus, &
obſeruatiõibus nouis augebant, & miſeros iniuſto
ſub falſe premebant. Nam ſi tantummodo lotiones
corporum, vtreorum, calicum conſideremus, quan-
tam moleſtiam adſerebant? *Δευτερεῖος* igitur additæ
veteri legi, pondus ingens adſerebant, & humeros
deprimebant.

*Mollities
ſcribarum.*

§. 2. Omnino autem grauiorem oneris portatio-
nem magiſtrorum mollities faciebat, qui ne digito
quidem ea, quæ præcipiebant, attingere conaban-
tur: nec enim pietatem, niſi ſuauem & deliciouſam
amplectebantur, imò omnem abdicantes timorem
Dei, auſtere conſcientiis dominabantur: ſimiles il-
lis noui Euangelij miniſtris, quos Aretius Calui-
nianus ait, *difſolutos, auaros, ebrios, adulteros, vanos*

iſſe, quos tamen audiendos in cathedrâ eſſe con-
tendit. Quâ quidem in re fallit, & fallitur. Non
enim in apoſtolica illi cathedrâ ſedent, ſed in
ſede peſtilentiæ, quam non ordinariâ, vel ex-
traordinariâ vocatione: ſed proſanâ curioſita-
te, apoſtaſiâ, hæreſeon deſenſione conſcende-
runt.

§. 3. Porro ligare idem eſſe, quod leges impone-
re ſatis conſtat: ideo enim culpantur, quod legibus
ſuis, quos negligebant ipſi, populos onerarent. Con-
cedunt hoc Sutilius, & Sibrandus, contra Bellar-
minum lib. 4. cap. 16. de Pontifice. Et Wittakerus,
ligare ſignificat legem imponere, ſator. Fatetur etiam hoc
à Chriſto in Phariſæis reprehendi. Et nos alio loco
expoluimus.

VERSVS 5.

*Omnia vero opera ſua faciunt vt ui-
deantur ab hominibus: dilatant
enim phylacteria ſua; & magnifi-
cant ſimbrias.*

QVÆSTIO I.

*Quomodo Phariſæos ſuperbia, & hypochriſis
conuincit?*

§. 1. **P**aradoxon videri poterat, quod omnis iuſti-
tia, ducibus & doctõribus legis Chriſti ſen-
tentiâ, detraheretur: orationes eorum longas vide-
bant, & ſimbrias religionis indices, decimationes
mentæ & ancti, ſimiliumq; rerum. At Chriſtus vt vno
verbo improbis illis laruam detraheret, & nuda eo-
rum vitia ſpectanda præberet, etiam bona illa, quæ
populus mirabatur, ſpeciem duntaxat virtutis ha-
bere demonſtrat: omnia enim ſuperbiâ, vanitate,
auaritiâ contaminata eſſe. Omnia enim non Dei cau-
ſâ faciebant, ſed *τῶν τοῦ θεοῦ δόξῃς*, vt ſpectarentur ab
hominibus: Boni enim haberi, mali eſſe pergebant,
nec virtutem, ſed famam virtutis, & commodam ſpe-
ctabant, quorum theatrum homines erant, quibus
placere percipiebant. Quod itaq; maximi faciebat
populus, Chriſtus abominabile coram Deo eſſe de-
monſtrat.

§. 2. Dilatabant Phylacteria, & magnificabant
ſimbrias. Has diuinâ ferebant, vt Exod. 13. 16. vt legis
diuinæ recordarentur. Sic Deus præcepit Deut. 6. 4.
Num. 15. 38. & 39. 40. item Deut. 22. 12.

Phylacteria laminulæ ſunt, ſeu bractææ, & inter-
dum membranulæ, quas fronti, brachijs, manib. cir-
cumponebant, legis aliquam partem inſcribebant,
vt religioſi obſeruatores legis viderentur. Fimbrias
μεγάρτα Græci appellant, & quedam exemplaria
addunt: *ἡνὶ ἰσχυρίῳ ἀνδρῶν*, veſtium eorum. Has am-
plioris faciebant hypochriſis, vt conſpectiores eſſent,
atq; adeo etiam, vt in Phylacterijs plura legis man-
data inſcribere poſſent. Fimbria Num. 15. dicitur
זִיזִית zizith. Epiphani. hæc. 15. Phylacteria è pur-
purâ eſſe exiſtimat. Toſtatus Phylacteria appellat, &
deducit à Phylaxe, & Thora, hoc eſt, lege cuſtodientiâ,
quaſi vero è Græcâ & Hebræâ voce amphibia dicto
conſtet.

De Phylacterijs vide Chryſoſtomum hoc loco.
*Quoniam ſunt hæc phylacteria & ſimbria: quoniam faciẽ ob-
nubiliorum Dei obliuſcebantur, idcirco Deus ſigna ſua in libellis
breuiſſimè inſcribi & manib. eorum appendi inſiit: vnde di-
ctum eſt, nec remoueantur ab oculis tuis. Hæc phylacteria, id eſt
conſeruatoria, vocabantur, ſicut multa multarum modorum ſunt enan-
gelia ex: ollo dependentes: & vt aliud de in memoriâ reducantur,
quod*